

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 26. septembra 2013*

„Koordínácia systémov sociálneho zabezpečenia — Dohoda o EHP — Návrh na zmenu —
Rozhodnutie Rady — Voľba právneho základu — Článok 48 ZFEÚ — Článok 79 ods. 2 písm. b) ZFEÚ“

Vo veci C-431/11,

ktorej predmetom je žaloba o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ, podaná 16. augusta 2011,

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, v zastúpení: C. Murrell, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci A. Dashwood, QC,

žalobca,

ktorého v konaní podporuje:

Írsko, v zastúpení: E. Creedon, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci N. Travers, BL,

vedľajší účastník konania,

proti

Rade Európskej únie, v zastúpení: M. Veiga, A. De Elera a G. Marhic, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

Európska komisia, v zastúpení: V. Kreuzsitz a S. Pardo Quintillán, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastník konania,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano (spravodajca), sudcovia M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits a J.-J. Kasel,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. februára 2013,

* Jazyk konania: angličtina.

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 21. marca 2013,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska vo svojej žalobe navrhuje, aby Súdny dvor jednak zrušil rozhodnutie Rady 2011/407/EÚ zo 6. júna 2011 o pozícii, ktorú má Európska únia zaujať v Spoločnom výbore EHP k zmene a doplneniu prílohy VI (Sociálne zabezpečenie) a protokolu 37 k Dohode o EHP (Ú. v. EÚ L 182, s. 12, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), a jednak v prípade, že Súdny dvor toto rozhodnutie zruší, zachoval jeho účinky do prijatia nového rozhodnutia.

Právny rámec

Právo Únie

- 2 Článok 48 ZFEÚ, ktorý je súčasťou ustanovení upravujúcich voľný pohyb uvedených v tretej časti hlavy IV Zmluvy o fungovaní Európskej únie, znie:

„Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú v oblasti sociálneho zabezpečenia opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na poskytnutie voľného pohybu pracovníkov; za týmto účelom uzavrie dohody, ktoré migrujúcim pracovníkom bez ohľadu na to, či ide o zamestnancov, a na nich závislým osobám zabezpečia:

- a) započítanie všetkých období braných do úvahy podľa zákonov príslušných krajín za účelom získania a trvania nároku na dávky a vypočítanie ich výšky;
- b) vyplácanie dávok osobám s bydliskom na území členských štátov.

...“

- 3 Článok 79 ZFEÚ, ktorý je súčasťou ustanovení týkajúcich sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, stanovuje:

„1. Únia tvorí spoločnú prisťahovaleckú politiku s cieľom zabezpečiť vo všetkých etapách účinné riadenie migračných tokov, spravodlivé zaobchádzanie so štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí sa oprávnenne zdržiavajú v členských štátoch, ako aj predchádzanie a posilnený boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu a obchodovaniu s ľuďmi.

2. Na účely odseku 1 Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú opatrenia v týchto oblastiach:

...

- b) vymedzenie práv štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnenne zdržiavajú v členskom štáte, vrátane podmienok, ktorými sa spravuje sloboda pohybu a pobytu v iných členských štátoch;

...“

- 4 Podľa článku 2 protokolu (č. 21) o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti „nebude žiadne z ustanovení tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, žiadne opatrenie prijaté podľa tejto hlavy, žiadne ustanovenie akejkoľvek medzinárodnej dohody uzatvorenej Úniou podľa tejto hlavy, a žiadne rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie o výklade akéhokoľvek takého ustanovenia alebo opatrenia, záväzné alebo uplatniteľné pre Spojené kráľovstvo alebo Írsko“.
- 5 Navyše podľa článkov 1 a 3 uvedeného protokolu sa Spojené kráľovstvo a Írsko nepodieľajú na prijímaní navrhovaných opatrení Radou podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ do troch mesiacov od predloženia návrhu alebo podnetu Rade písomne neupovedomia predsedu Rady, že si želajú podieľať sa na prijatí alebo uplatňovaní akéhokoľvek navrhovaného opatrenia.

Dohoda o EHP

- 6 Dohoda o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3, ďalej len „Dohoda o EHP“) bola uzatvorená ako dohoda o pridružení na základe článku 238 Zmluvy o ES, teraz článku 217 ZFEÚ, jednak medzi Európskymi spoločenstvami a ich vtedajšími členskými štátmi a jednak štátmi, ktoré vtedy boli členmi Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO), konkrétne Rakúskou republikou, Fínskou republikou, Islandskou republikou, Lichtenštajnským kniežatstvom, Nórske kráľovstvom a Švajčiarskou konfederáciou.
- 7 Podľa odôvodnenia 5 sú zmluvné strany rozhodnuté „zabezpečiť čo najplnšiu možnú realizáciu voľného pohybu tovaru, osôb, služieb a kapitálu v rámci celého Európskeho hospodárskeho priestoru [(EHP)]“.
- 8 Článok 1 uvedenej dohody znie:

„1. Cieľom tejto dohody o združení je podporovať trvalé a vyvážené upevňovanie obchodných a hospodárskych vzťahov medzi zmluvnými stranami s rovnakými podmienkami hospodárskej súťaže a [pri] dodržiavaní rovnakých pravidiel s cieľom vytvorenia homogénneho [EHP]...“

2. Aby sa dosiahli ciele uvedené v odseku 1, pridružení zahŕňa v súlade s ustanoveniami tejto dohody:

- a) voľný pohyb tovaru,
- b) voľný pohyb osôb,
- c) voľný pohyb služieb,
- d) voľný pohyb kapitálu,
- e) vytvorenie systému, ktorý zabezpečí, že hospodárska súťaž nie je narušená, a že sa rovnako budú dodržiavať jej pravidlá, ako aj
- f) užšiu spoluprácu v ostatných oblastiach ako je výskum a vývoj, životné prostredie, vzdelávanie a sociálna politika.“

- 9 Podľa článku 3 Dohody o EHP:

„Zmluvné strany prijímajú všetky potrebné všeobecné aj konkrétne opatrenia na zabezpečenie plnenia povinností vyplývajúcich z tejto dohody.“

Musia sa zdržať akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov tejto dohody.

Okrem toho musia uľahčovať spoluprácu v rámci tejto dohody.“

10 Článok 6 Dohody o EHP stanovuje:

„Bez toho, aby bol dotknutý budúci vývoj judikatúry, ustanovenia tejto dohody, pokiaľ sú zhodné v podstate so zodpovedajúcimi pravidlami Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva a s pravidlami Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele, a aktmi, ktoré sú prijaté na uplatnenie oboch zmlúv, [sa] pri ich vykonávaní a uplatňovaní vykladajú v súlade s príslušnými rozhodnutiami Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, ktoré tento dvor prijal pred dátumom podpísania tejto dohody.“

11 Článok 7 uvedenej dohody stanovuje:

„Akty, na ktoré sa odvoláva alebo ktoré sú uvádzané v prílohách tejto dohody alebo v rozhodnutiach Spoločného výboru EHP, sú záväzné pre zmluvné strany [a] sú alebo sa stanú súčasťou ich vnútorného právneho poriadku podľa nasledovných zásad:

a) každý akt, ktorý zodpovedá nariadeniu EHS, ako taký sa stane súčasťou vnútorného právneho poriadku zmluvných strán;

...“

12 Článok 28 Dohody o EHP, ktorý v podstate zodpovedá článku 45 ZFEÚ, stanovuje:

„1. Medzi členskými štátmi ES a štátmi EZVO sa zabezpečuje voľný pohyb pracovníkov.

2. Voľný pohyb pracovníkov zahŕňa zrušenie akejkoľvek diskriminácie pracovníkov členských štátov ES a štátov EZVO na základe štátnej príslušnosti, pokiaľ ide o zamestnanie, odmenu za prácu a ostatné pracovné podmienky.

3. S výnimkou obmedzení odôvodnených verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou a ochranou verejného zdravia zahŕňa právo:

a) uchádzať sa o skutočne ponúkané pracovné miesta;

b) voľne sa za týmto účelom pohybovať na území členských štátov ES a štátov EZVO;

c) na pobyt v niektorom z členských štátov na účely zamestnania v súlade s ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych aktov, ktorými sa upravuje zamestnávanie vlastných štátnych príslušníkov tohto štátu;

d) po ukončení zamestnania zostať na území členského štátu ES alebo štátu EZVO.

...“

13 Článok 29 Dohody o EHP, ktorý v podstate zodpovedá článku 48 ZFEÚ, stanovuje:

„Aby sa zabezpečila sloboda pohybu pracovníkov a samostatne zárobkovo činných osôb, zmluvné strany zabezpečia v oblasti sociálneho zabezpečenia v zmysle prílohy VI pre pracovníkov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich závislých rodinných príslušníkov najmä:

a) na účely získania a zachovania práva na príspevky a vypočítania takýchto príspevkov započítať všetky obdobia, ktoré sa zohľadňujú národnou legislatívou príslušných zmluvnej strany [ktoré sa zohľadňujú podľa príslušnej vnútroštátnej legislatívy – *neoficiálny preklad*];

b) vyplácanie dávok osobám, ktoré majú bydlisko na území zmluvných strán.“

- 14 Príloha VI Dohody o EHP s názvom „Sociálne zabezpečenie“ pod nadpisom „Akty týkajúce sa týchto oblastí“ uvádza nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 149, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 35), a nariadenie Rady (EHS) č. 574/72 z 21. marca 1972, ktorým sa stanovuje postup pri vykonávaní nariadenia (EHS) č. 1408/71 (Ú. v. ES L 74, s. 1; Mim. vyd. 05/001, s. 83).
- 15 Spoločný výbor EHP prijal 1. júla 2011 rozhodnutie č. 76/2011, ktoré predovšetkým aktualizuje odkazy na nariadenia č. 1408/71 a č. 574/72 nachádzajúce sa v prílohe VI Dohody o EHP, keďže tieto nariadenia boli nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72), resp. nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 zo 16. septembra 2009 (Ú. v. EÚ L 284, s. 43) (ďalej len „nariadenie č. 883/2004“), ako aj nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup pri vykonávaní nariadenia (ES) č. 883/2004 (Ú. v. EÚ L 284, s. 1). Toto rozhodnutie okrem iného podľa svojho odôvodnenia 22 zmenilo a doplnilo protokol 37 k Dohode o EHP, aby sa do zoznamu výborov zaradila správna komisia pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia zriadená nariadením č. 883/2004.

Skutkové okolnosti

- 16 Dňa 9. septembra 2010 Európska komisia podala návrh rozhodnutia Rady stanovujúceho pozíciu Európskej únie k zmene a doplneniu prílohy VI (Sociálne zabezpečenie) a protokolu 37 k Dohode o EHP. Tento návrh mal ako právny základ článku 48 ZFEÚ, 218 ods. 9 ZFEÚ a článok 352 ZFEÚ.
- 17 Komisia 10. marca 2011 predložila zmenený návrh s cieľom zmeniť uvedený právny základ. Keďže podľa uvedených odôvodnení tohto návrhu Lisabonská zmluva rozšírila právomoc stanovenú v článku 48 ZFEÚ na migrujúce samostatne zárobkovo činné osoby, už nebolo potrebné opierať sa o článok 352 ZFEÚ.
- 18 Dňa 6. júna 2011 Rada prijala napadnuté rozhodnutie, pričom sa opierala o články 48 ZFEÚ a 218 ods. 9 ZFEÚ.
- 19 Rozhodnutím č. 76/2011 Spoločný výbor EHP zmenil a doplnil prílohu VI a protokol 37 Dohody o EHP. Na to, aby toto rozhodnutie nadobudlo účinnosť, však ešte treba, aby sa splnili určité podmienky ústavného práva jednej zo zmluvných strán Dohody o EHP.
- 20 Spojené kráľovstvo podalo túto žalobu, keďže sa domnievalo, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom základe a že malo byť prijaté na základe článku 79 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.

Návrhy účastníkov konania a konanie pred Súdny dvorom

- 21 Spojené kráľovstvo navrhuje, aby Súdny dvor:
- zrušil napadnuté rozhodnutie,
 - obmedzil časové účinky tohto rozhodnutia, pokiaľ Rada na základe článku 79 ods. 2 písm. b) ZFEÚ neprijme nové rozhodnutie, a
 - zaviazal Radu na náhradu trov konania.

- 22 Rada navrhuje, aby Súdny dvor žalobu zamietol a zaviazal Spojené kráľovstvo na náhradu trov konania.
- 23 Uznesením predsedu Súdneho dvora z 10. januára 2012 bol Írsku povolený vstup do konania ako vedľajší účastník na podporu návrhov Spojeného kráľovstva a Komisii na podporu návrhov Rady.
- 24 Ústna časť konania bola uzavretá 21. marca 2013 po prednesení návrhov generálnej advokátky.
- 25 Podaním z 23. mája 2013 do kancelárie Súdneho dvora podalo Spojené kráľovstvo podľa článku 83 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora návrh na opätovné otvorenie ústnej časti konania.
- 26 Spojené kráľovstvo na podporu svojho návrhu tvrdí, že návrhy generálnej advokátky vyvolávajú nové tvrdenia, ku ktorým sa účastníci konania ešte nevyjadrili a ktoré môžu ovplyvniť rozhodnutie Súdneho dvora.
- 27 V tejto súvislosti treba uviesť, že Súdny dvor môže kedykoľvek po vypočutí generálneho advokáta nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania v súlade s článkom 83 svojho rokovacieho poriadku, najmä pokiaľ sa domnieva, že nemá dostatok informácií alebo že je potrebné vec rozhodnúť na základe tvrdenia, ku ktorému sa účastníci konania alebo subjekty oprávnené podľa článku 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie nevyjadrili (pozri rozsudok z 22. novembra 2012, Bank Handlowy a Adamiak, C-116/11, bod 28 a citovanú judikatúru).
- 28 V prejednávanej veci po vypočutí generálnej advokátky sa však Súdny dvor domnieval, že má k dispozícii všetky informácie nevyhnutné na rozhodnutie o žalobe, ktorú podalo Spojené kráľovstvo, a že tieto informácie pred ním boli prejednané.
- 29 V dôsledku toho treba zamietnuť návrh na opätovné otvorenie ústnej časti konania.

O žalobe

Argumentácia účastníkov konania

- 30 Spojené kráľovstvo podporované Írskom navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie z dôvodu, že pri jeho prijatí bol ako hmotnoprávny základ nesprávne vybraný článok 48 ZFEÚ. Podľa Spojeného kráľovstva totiž Súdny dvor vo svojom rozsudku z 5. júla 1984, Meade (238/83, Zb. s. 2631), jednoznačne pripustil, že toto ustanovenie upravuje právomoc Únie prijať opatrenia iba so zreteľom na pracovníkov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi členských štátov.
- 31 Naopak v rozsahu, v akom prostredníctvom medzinárodnej dohody smeruje k rozšíreniu ustanovení nariadenia č. 883/2004 na štátnych príslušníkov Islandskej republiky, Lichtenštajnského kniežatstva a Nórskeho kráľovstva, je cieľom napadnutého rozhodnutia priznať štátnym príslušníkom tretích krajín dodatočné práva v oblasti sociálneho zabezpečenia. Z tohto dôvodu sa akt tohto druhu mal prijať na základe článku 79 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, ktorý umožňuje prijať opatrenia presne vymedzujúce „práva štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnené zdržiavajú v členskom štáte“. Navyše toto ustanovenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa použilo na účely prijatia iných analogických opatrení, ktoré takéto práva rozšírili na štátnych príslušníkov tretích krajín, ako sú najmä Alžírka demokratická ľudová republika, Izraelský štát, Macedónska republika, Marocké kráľovstvo a Tuniská republika.
- 32 Spojené kráľovstvo dodáva, že voľba jedného z uvedených ustanovení Zmluvy o fungovaní Európskej únie ako právneho základu znamená, že sa bude postupovať podľa podstatne odlišných zákonodarných postupov, ktoré budú mať preň aj pre Írsko značné dôsledky.

- 33 Na rozdiel od aktov prijatých na základe článku 48 ZFEÚ sa akty prijaté na základe článku 79 ZFEÚ na uvedené členské štáty uplatňujú iba v prípade, že tieto štáty podľa ustanovení protokolu (č. 21) využili možnosť byť nimi viazané.
- 34 V dôsledku toho prijatie napadnutého rozhodnutia na nesprávnom základe článku 48 ZFEÚ by Spojené kráľovstvo a Írsko obralo o možnosť, ktorú majú na základe primárneho práva Únie, nepodieľať sa na prijímaní rozhodnutia o rozšírení práv v oblasti sociálneho zabezpečenia na štátnych príslušníkov EZVO a nebyť viazaný týmto rozhodnutím.
- 35 Hoci Rada podporovaná Komisiou pripúšťa, že od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy sa článok 79 ods. 2 ZFEÚ skutočne používal na priznanie práv v oblasti sociálneho zabezpečenia štátnym príslušníkom tretích krajín, domnieva sa, že tento právny základ nie je vhodný na prijatie napadnutého rozhodnutia.
- 36 V texte Dohody o EHP totiž nič nenasvedčuje, že táto dohoda bola uzatvorená v rámci vývoja „spoločnej prísťahovaleckej politiky“ a „s cieľom zabezpečiť... účinné riadenie migračných tokov“ v zmysle článku 79 ZFEÚ.
- 37 Okrem toho domnievať sa, že zmena Dohody o EHP navrhovaná napadnutým rozhodnutím patrí do politiky Únie v oblasti prísťahovalectva, so všetkými dôsledkami, ktoré z toho vyplývajú, konkrétne s vylúčením Dánskeho kráľovstva, ako aj možnosťou Spojeného kráľovstva a Írska rozhodnúť sa pre neúčast', podľa Rady nie je v súlade s iniciatívou Únie prijatou voči štátom EZVO podľa Dohody o EHP a môže ohroziť dosiahnutie jej hlavného cieľa, ktorým je v čo najúplnejšej miere uskutočniť spoločný trh v celom EHP.
- 38 Rada sa súčasne domnieva, že vzhľadom na to, že napadnuté rozhodnutie smeruje k rozšíreniu nového *acquis* Únie na štáty EZVO, ktoré sú členmi EHP, v oblasti koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia a že toto *acquis* je nevyhnutné na dosiahnutie hlavného cieľa sledovaného Dohodou o EHP, keďže štátnym príslušníkom uvedených štátov zaručuje skutočný voľný pohyb na území Únie, správnym právnym základom vhodným na zaujatie pozície Únie v tejto oblasti je článok 48 ZFEÚ.
- 39 Spojené kráľovstvo vo svojej replike ďalej spresňuje dôvody, pre ktoré odmieta uznať návrh uvedený v napadnutom rozhodnutí spočívajúci v zaradení nariadenia č. 883/2004 do Dohody o EHP. Spojené kráľovstvo v tejto súvislosti zdôrazňuje, že toto nariadenie v porovnaní s nariadením č. 1408/71 uvedeným v prílohe VI Dohody o EHP predovšetkým rozšírilo osobnú pôsobnosť sociálneho zabezpečenia Únie na „neaktívnych“ občanov. Spojené kráľovstvo odmieta rozšírenie systému sociálneho zabezpečenia na neaktívnych štátnych príslušníkov tretích štátov a presne z tohto dôvodu sa rozhodlo nepodieľať sa na prijatí nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1231/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa rozširuje nariadenie (ES) č. 883/2004 a nariadenie (ES) č. 987/2009 na štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa tieto nariadenia doteraz nevzťahovali výhradne z dôvodu ich štátnej príslušnosti (Ú. v. EÚ L 344, s. 1).
- 40 Rada túto analýzu odmieta, pričom tvrdí, že nariadenie č. 1408/71, ktoré sa uplatňovalo na zamestnancov a od roku 1981 na samostatne zárobkovo činné osoby, už zahŕňalo rozličné kategórie ekonomicky „neaktívnych“ občanov, napríklad dôchodcov, študentov alebo osoby na neplatenej dovolenke. V dôsledku toho neexistuje rozdiel medzi osobnou pôsobnosťou uvedeného nariadenia a nariadenia č. 883/2004.
- 41 Navyše Spojené kráľovstvo napriek tomu, že Rada o to výslovne požiadala, neposkytlo konkrétne informácie o počte a kategóriách osôb, na ktoré sa v súčasnosti vzťahuje nariadenie č. 883/2004 a ktoré nepatria do pôsobnosti nariadenia č. 1408/71.

Posúdenie Súdnyim dvorom

- 42 Na úvod treba poznamenať, ako uviedla generálna advokátka v bode 31 návrhov, že všetci účastníci tohto konania sa z procesnoprávneho hľadiska zhodujú v tom, že Rada napadnuté rozhodnutie správne založila na článku 218 ods. 9 ZFEÚ.
- 43 Spojené kráľovstvo svojou žalobou naopak napáda odkaz na článok 48 ZFEÚ ako hmotnoprávny základ pri prijatí rozhodnutia.
- 44 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry musí byť voľba právneho základu aktu Únie založená na objektívnych prvkoch, ktoré môžu byť súdne preskúmané a medzi ktoré patria predovšetkým cieľ a obsah tohto aktu (rozsudok z 19. júla 2012, Parlament/Rada, C-130/10, bod 42 a citovaná judikatúra).
- 45 V prejednávanej veci je cieľom napadnutého rozhodnutia, ako to vyplýva z jeho odôvodnení a jediného článku, zaujať pozíciu Únie v Spoločnom výbore EHP k plánovanej zmene a doplneniu prílohy VI a protokolu 37 k Dohode o EHP.
- 46 Ako bolo pripomenuté v bode 15 tohto rozsudku, napadnuté rozhodnutie v podstate jednak aktualizuje odkazy na nariadenia č. 1408/71 a 574/72 nachádzajúce sa v prílohe VI Dohody o EHP, keďže tieto nariadenia boli nahradené nariadeniami č. 883/2004 a 987/2009, a jednak do zoznamu výborov uvedených v protokole 37 k tejto dohode zaraďuje správnu komisiu pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia zriadenú nariadením č. 883/2004.
- 47 Cieľom napadnutého rozhodnutia je preto umožniť, aby sa *acquis* Únie týkajúce sa koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia, zmenený a doplnený nariadeniami č. 883/2004 a 987/2009, uplatňoval aj na štáty EZVO, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o EHP.
- 48 Pokiaľ napadnuté rozhodnutie smeruje k zmene a doplneniu pravidiel koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia obsiahnutých v Dohode o EHP, treba prihliadať aj na kontext, v ktorom sa toto rozhodnutie nachádza, a predovšetkým na cieľ a obsah tejto dohody, aby sa určilo, či článok 48 ZFEÚ je vhodným právnym základom na prijatie uvedeného rozhodnutia.
- 49 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že Dohoda o EHP zriaďuje pevnejšie pridruženie medzi Úniou a štátmi EZVO založené na konkrétnych väzbách a privilégiách medzi jeho členmi.
- 50 Súdny dvor totiž už mal príležitosť spresniť, že jedným zo základných cieľov Dohody o EHP, ktorej zmluvnými stranami sú aj Spojené kráľovstvo a Írsko, je v čo najväčšej miere dosiahnuť voľný pohyb tovarov, osôb, služieb a kapitálu v celom EHP tak, aby sa vnútorný trh na úrovni Únie rozšíril na štáty EZVO (rozsudok z 23. septembra 2003, Ospelt a Schlössle Weissenberg, C-452/01, Zb. s. I-9743, bod 29).
- 51 Pokiaľ ide o prejednávajúcu vec, Dohoda o EHP predovšetkým vo svojom článku 28 upravuje voľný pohyb pracovníkov medzi členskými štátmi a štátmi EZVO a v článku 29 stanovuje priznanie práv sociálneho zabezpečenia a s nimi súvisiacich práv v podstate identickom znení, ako je znenie článkov 45 ZFEÚ a 48 ZFEÚ.
- 52 Z tohto hľadiska pridruženie vytvorené Dohodou o EHP podľa jej článku 1 ods. 2 písm. f) zahŕňa posilnenie spolupráce v oblasti sociálnej politiky a podľa článku 3 tejto dohody nielen vyžaduje, aby zmluvné strany uľahčili spoluprácu v rámci tejto dohody, ale aby sa tiež zdržali všetkých opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie jej cieľov.

- 53 Rovnako treba uviesť, že podľa článku 7 uvedenej dohody sú akty, na ktoré sa odvoláva alebo ktoré sú uvádzané v jej prílohách či v rozhodnutiach Spoločného výboru EHP, záväzné pre všetky zmluvné strany a stanú sa súčasťou ich vnútorného právneho poriadku.
- 54 Pokiaľ ide konkrétne o nariadenie Únie, uvedený článok 7 písm. a) výslovne stanovuje, že takýto akt sa „ako taký“ stane súčasťou vnútorného právneho poriadku zmluvných strán bez toho, aby bolo na tento účel potrebné opatrenie na jeho prebratie.
- 55 V dôsledku toho, ako správne zdôraznila Komisia, je cieľom napadnutého rozhodnutia priamo upraviť nielen sociálne práva štátnych príslušníkov dotknutých troch štátov EZVO, ale rovnakým spôsobom aj práva štátnych príslušníkov Únie v uvedených štátoch. Inými slovami, zmena a doplnenie uvedeného rozhodnutia v podstate nielen umožňuje občanom Islandu, Lichtenštajnska a Nórska dovoľávať sa na území Únie práv, ktoré im vyplývajú z nariadení č. 883/2004 a 987/2009, ale zároveň priznáva štátnym príslušníkom členských štátov možnosť uplatňovať tieto práva v uvedených štátoch.
- 56 Po tomto spresnení treba konštatovať, že pokiaľ ide o túto vec, v čase uzatvorenia Dohody o EHP sa nariadenie č. 1408/71, ktoré bolo vtedy účinné, začlenilo do prílohy VI a protokolu 37 k uvedenej dohode, čo malo za následok, že právna úprava, ktorú obsahovala v oblasti koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia, bola rozšírená na celý EHP.
- 57 V rozsahu, v akom napadnuté rozhodnutie smeruje k nahradeniu odkazu na nariadenie č. 1408/71 odkazom na nariadenie č. 883/2004, pričom toto neskoršie nariadenie ruší to skoršie, však treba zdôrazniť, že toto rozhodnutie z vecného hľadiska umožňuje pri dodržaní záväzkov prijatých zmluvnými stranami Dohody o EHP, ako aj úrovne už dosiahnutej integrácie od vstupu tejto dohody do platnosti pokračovať v zachovaní rozšírenia sociálnych práv v prospech občanov dotknutých štátov, ako to Dohoda o EHP zamýšľala a vykonávala už od roku 1992.
- 58 Napadnuté rozhodnutie je preto presne jedným z tých opatrení, ktorými sa právo vnútorného trhu Únie musí v najväčšej možnej miere rozšíriť na EHP tak, že štátni príslušníci uvedených členských štátov budú môcť požívať právo na voľný pohyb osôb za rovnakých sociálnych podmienok ako občania Únie.
- 59 Pri neexistencii zmeny a doplnenia napadnutého rozhodnutia by totiž voľný pohyb osôb v EHP nebol možný za rovnakých sociálnych podmienok, ako sú stanovené v Únii, čo by bez pochybností ohrozilo vývoj pridruženia a dosiahnutie cieľov Dohody o EHP.
- 60 Z toho vyplýva, že modernizácia a zjednodušenie úpravy uplatniteľnej v Únii v oblasti koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia, ktoré sú presne cieľom napadnutého rozhodnutia, čo sa uskutočnilo nahradením nariadenia č. 1408/71 nariadením č. 883/2004, sa musí nevyhnutne zabezpečiť aj na úrovni EHP.
- 61 Za týchto podmienok sa treba domnievať, že so zreteľom na kontext, v ktorom sa napadnuté rozhodnutie nachádza, ho bolo možné platne prijať na základe článku 48 ZFEÚ.
- 62 Vzhľadom na to a v záujme úplnosti treba uviesť, že na rozdiel od tvrdení Spojeného kráľovstva a Írska článok 79 ods. 2 ZFEÚ nemôže slúžiť ako právny základ pri prijatí takého rozhodnutia, ako je napadnuté rozhodnutie.
- 63 V prvom rade, ako uviedla generálna advokátka v bodoch 39 až 41 návrhov, toto ustanovenie sa má vykladať v kontexte, ktorého je súčasťou, konkrétne kapitoly 2 s názvom „Politiky vzťahujúce sa na hraničné kontroly, azyl a prisťahovalectvo“ v hlave V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako aj s prihliadnutím na odsek 1 tohto článku, podľa ktorého Únia tvorí spoločnú prisťahovaleckú politiku

s cieľom zabezpečiť „účinné riadenie migračných tokov, spravodlivé zaobchádzanie so štátnymi príslušníkmi tretích krajín..., ako aj predchádzanie a posilnený boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu a obchodovaniu s ľuďmi“.

- 64 Opatrenie, ako je napadnuté rozhodnutie, so zreteľom na kontext vývoja pridruženia so štátmi EZVO, v ktorom sa nachádza, a predovšetkým na ciele sledované takým pridružením, zjavne nie je zlučiteľné s takýmito cieľmi.
- 65 Ďalej nemožno vylúčiť, že odkaz na článok 79 ods. 2 ZFEÚ stanovujúci možnosť nepodielania sa Spojeného kráľovstva a/alebo Írska by v praxi mohol pri porušení článku 3 Dohody o EHP, uvedeného v bode 52 tohto rozsudku, ohroziť dosiahnutie cieľov tejto dohody. Konkrétne za predpokladu, že by sa medzi uvedenými členskými štátmi a dotknutým štátmi EZVO neuzatvorila nijaká dohoda, by takýto odkaz spôsobil existenciu dvoch súbežných systémov koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia.
- 66 Pokiaľ ide napokon o tvrdenie uvedené Spojeným kráľovstvom a Írskom, podľa ktorého odkaz na článok 79 ods. 2 ZFEÚ je v tejto veci odôvodnený so zreteľom na skutočnosť, že normotvorca Únie toto ustanovenie už použil ako základ pri prijatí podobných rozhodnutí voči iným tretím štátom, v prejednávanej veci toto tvrdenie nemožno uznať.
- 67 V tejto súvislosti totiž stačí pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry sa určenie právneho základu aktu musí uskutočniť s prihliadnutím na jeho konkrétny cieľ a obsah, a nie vzhľadom na právny základ zvolený pri prijatí iných aktov Únie, ktoré prípadne vykazujú podobné vlastnosti (pozri najmä rozsudok z 10. januára 2006, Komisia/Rada, C-94/03, Zb. s. I-1, bod 50 a citovanú judikatúru).
- 68 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy teda treba dospieť k záveru, že napadnuté rozhodnutie bolo prijaté na správnom hmotnoprávnom základe článku 48 ZFEÚ.
- 69 Keďže žaloba nie je dôvodná, treba ju zamietnuť.

O trovách

- 70 Podľa článku 138 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Rada navrhla zaviazat' Spojené kráľovstvo na náhradu trov konania a Spojené kráľovstvo vo veci nemalo úspech, je opodstatnené zaviazat' ho na náhradu trov konania. Podľa článku 140 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku vedľajší účastníci konania znášajú vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamietá.**
- 2. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska je povinné nahradiť trovy konania.**
- 3. Írsko a Európska komisia znášajú vlastné trovy konania.**

Podpisy